

Abonnee-tv brengt niets nieuws

Gebrekkige kennis in Media-debat doet grote kansen missen

Mist Nederland de boot op het veelbelovend gebied van de nieuwe media? Eind januari begint de parlementaire behandeling van de Media-nota van het kabinet-Lubbers. Telegraaf en Telefoonwet en Omroepwet zullen in 1984 worden gewijzigd, zo is aangekondigd.

Wie echter de indruk mocht hebben dat een en ander vooral te maken heeft met de stormachtige ontwikkelingen op gebied van de informatietechnologie, heeft het mis. Sterker nog: de belangrijkste nieuwigheid waarover het politieke debat lijkt te zullen gaan, de invoering van abonnee-televisie heeft daarmee zelfs niets te maken. Dat hadden we een kwarteeuw geleden ook al kunnen invoeren, als we dat gewild hadden.

Daarentegen opent de Media-nota nauwelijks perspectieven voor de ontwikkeling van wat echt nieuw is: de consultatieve elektronische media. Nederland dreigt daardoor belangrijke kansen te verspelen op een rol van betekenis in deze internationaal veelbelovende markt.

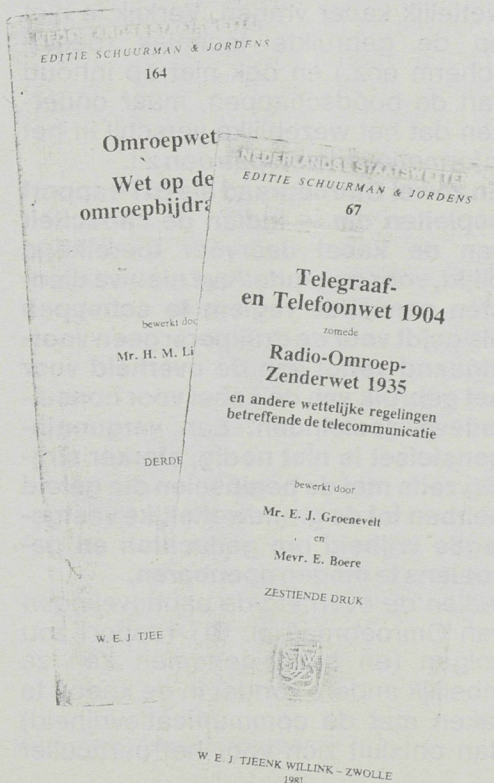
door Ben van Kaam

Deze conclusie dringt zich op bij kennisneming van de laatste rapporten van onafhankelijke deskundigen over de media-problematiek, die het parlement bereikten aan de vooravond van het mediadebat-1984. Het gaat hier om het kritische commentaar dat de Omroepraad op 24 november vorig jaar aan de Media-nota wijdde en om het rapport „Basis voor een Tele-informatiebeleid” dat de hoogleraren Arnbak (TH Eindhoven) en Bordewijk (TH Delft) dezer dagen uitbrachten aan de Minister van Onderwijs en Wetenschappen. Vooral het laatste document, het BIT-rapport bevat een schat aan gegevens en aanbevelingen voor regering en parlement om „bij de tijd” te raken. Wanneer dit stuk eerder was verschenen, had de Media-nota van het kabinet-Lubbers er waarschijnlijk heel anders uitgezien. De opdracht voor deze studie had veel eerder moeten worden verstrekt dan 31 december 1982. In minder dan een jaar tijd heeft de projectgroep BIT evenwel kans gezien om met een verrassend rapport te komen.

Het zijn stemmen van onafhankelijke deskundigen, die zich aan de vooravond van de parlementaire behandeling laten horen. De commentaren, die eerder verschenen op de Media-nota waren vrijwel alle afkomstig van ge-

vestigde organisaties en instellingen uit de omroep- en uitgeverwereld, die zich minder of meer bedreigd achtten door de razendsnelle technische ontwikkelingen en die vanuit een defen-

Verouderde wetgeving voor slechts twee informatieverkeerspatronen

sieve houding hun stellingen betrokken. Ook bij de „hearings” waren het vooral gevestigde belangen, die de regering met veelal onderling tegenstrijdige adviezen overstroonden. Het gevolg was een Media-nota, waarin de regering helaas niet veel meer doet dan een arbitraire rol spelen tussen al deze botsende, gevestigde belangen. Het staat er zelfs met zoveel woorden in. En het werkelijk nieuwe kwam niet aan bod. Verklaarbaar. Want echt nieuwe diensten, die nog moeten ontstaan, hebben geen organisaties om zich in Den Haag te laten gelden. Het gevolg is evenwel dat Nederland lelijk achterop dreigt te raken in de ontwikkeling van de informatietechnologie als de bakens niet snel worden verzet. Van de uitslag van de mediadiscussie-1984 zal het mede afhangen of Nederland op het gebied van moderne media in de komende decennia een importerend of een exporterend land gaat worden. En dit voor de Nederlandse economie (en daarmee de werkgelegenheid) belangrijke gegeven had moeten leiden tot een regeringsrol, die uitsteeg boven die van arbiter tussen gevestigde belangen. Een onjuist begrip van wat er aan de hand is, leidt helaas tot de neiging in de politieke partijen om de zaak maar toe te schuiven aan de omroepspecialisten, die ongeacht hoe ze nu oordelen